

PÄÄSTÄ MUT LENTOON

Koulukokemusprojekti

PÄÄSTÄ MUT LENTOON

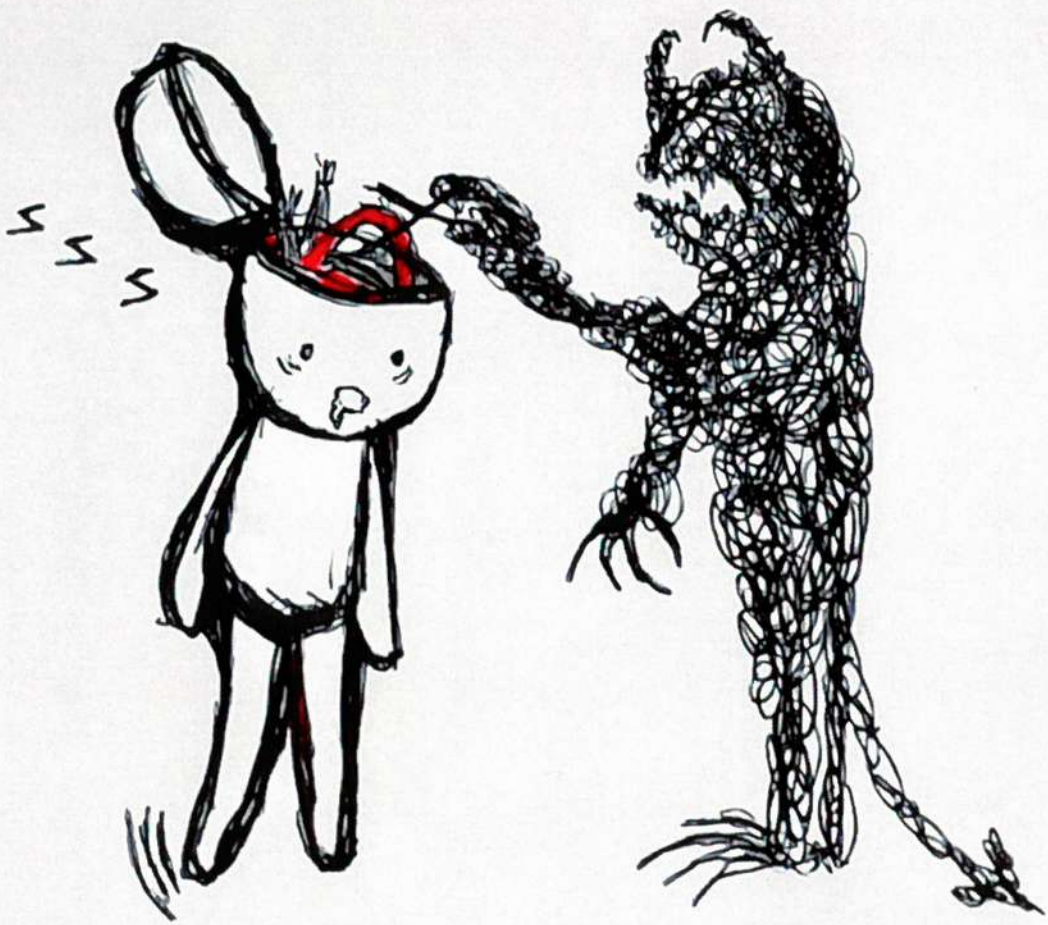
'Koulukokemusprojekti 2021

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ

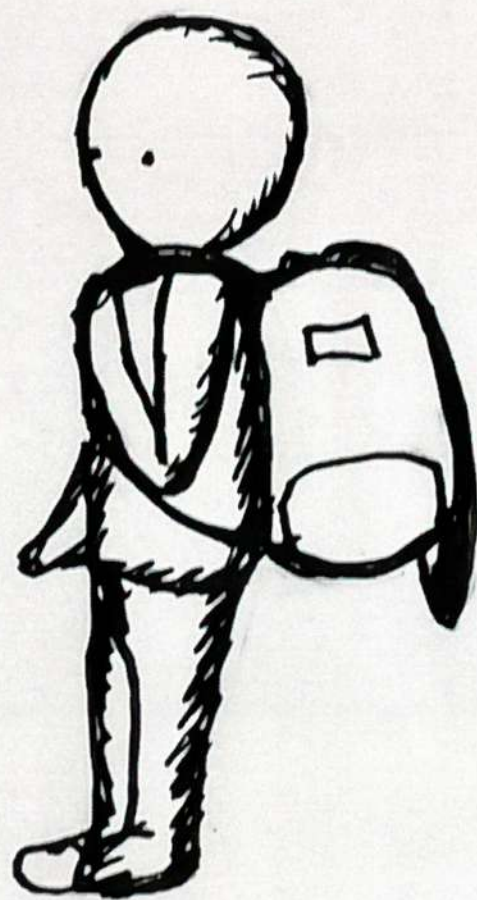
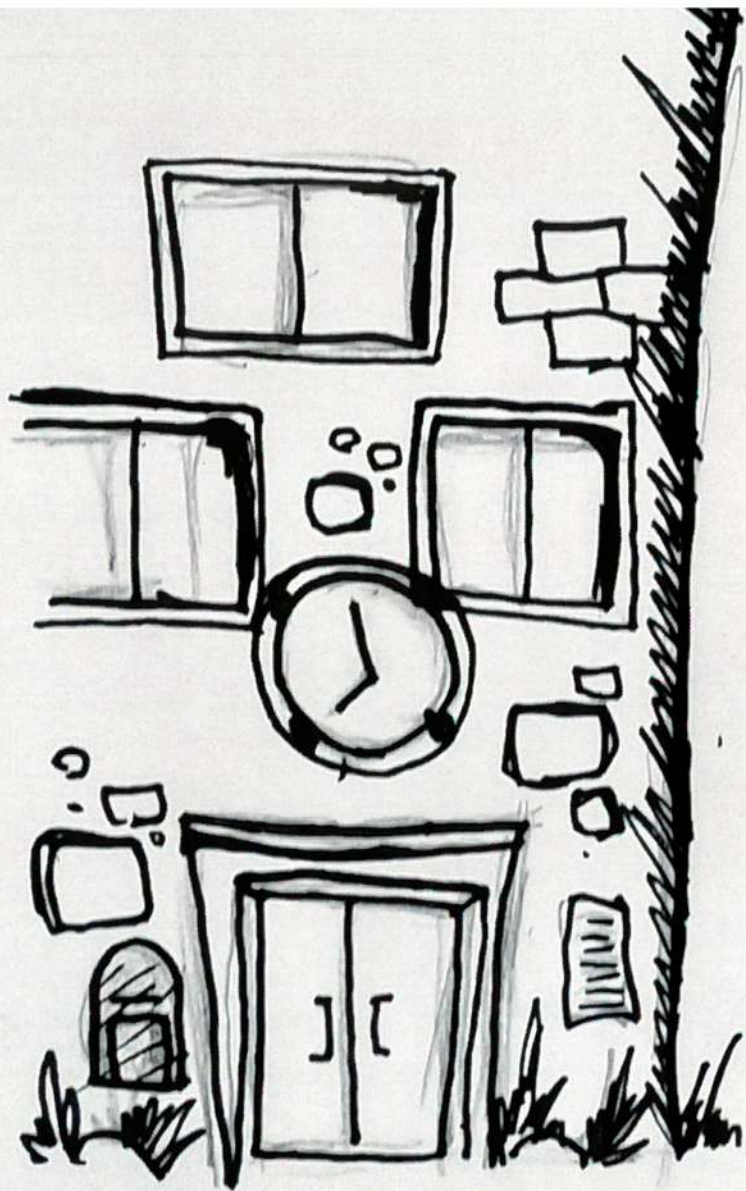

Heinola

SISÄLLYS

Alkusanat.....	4
Haluisin tuntea, etten oo pelkkä häirikkö.....	6
Pienryhmä vei aluksi motivaation, mutta sitten numerot nousivat.....	10
Oon jännityksenhakuinen ihminen ja siksi joskus vaikeuksissa.....	14
En tiedä, onko mulla asenneongelma vai keskittymishäiriö.....	18
Yläkoulussa olisi auttanut se, kun olis osannut sanoa ei.....	24
Tärkeintä työssäni on nuoren kohtaaminen.....	30

ALKUSANAT

Päästä mut lentoon on Heinolan nuorisopalveluiden toinen koulukokemusprojekti, jossa peruskoulunsa päättäneet nuoret pääsevät ääneen. Tämä kirja sisältää viisi elämänmakuista tarinaa suunnan löytymisestä, koulupolun haasteista ja kohtaamisen merkityksestä. Mukana on myös pienryhmäopettajan ajatuksia sekä näkemyksiä koulun arjesta ja opettajan työstä.

Tämä kirja toimii mahdollisuutena kurkistaa nuorten arkeen ja nähdä haasteiden taakse. Uskon vakaasti, että ei ole olemassa nuorta, joka vaan päättää käyttäytyä huonosti tai olla huvikseen käymättä koulua. Taustalla on aina oikeita syitä ja meidän aikuisten tehtävänä on auttaa syiden sanoittamisessa ja avun löytymisessä. Oikeanlaisen avun ja tuen tarjoaminen vaatii kuitenkin aikaa, pysähtymistä ja nuoren kohtaamista ilman valmista toimintasuunnitelmaa.

Parhaimmillaan tämän kirjan tarinat voivat toimia vertaistukena ja luoda valoa ja toivoa. Voit hyödyntää kirjaa myös puheeksioton välineenä kotona tai koulussa.

Mielenkiintoisia lukuhetkiä!

Hanna Tuomikoski,
koulunuorisotyöntekijä, Lyseonmäen koulu.

**”HALUISIN TUNTEA,
ETTEN OO PELKKÄ HÄIRIKKÖ”**

Jo päiväkodista muistan tilanteen, kun vanhempi mieshoitaja vei mut ja mun kaverin ryhmän eteen, puristi ranteesta ja antoi ymmärtää, että ollaan tehty jotain tosi väärää. Eskarista alkaen on soiteltu kotiin ja tuntuu, että mun koko elämä on ollut kinaamista aikuisten kanssa.

Ala-asteella huomasin aika selkeästi yhdestä opettajasta, että se ei tykännyt musta. Mua kohdeltiin eri tavalla kuin muita ja se näki mut hölmöilijänä, joka ei voi parantua. En muista, että se olis ikinä kehunut mua. Se esimerkiksi laittoi mun luokkalaiset tarkistamaan, että oonko tehnyt läksyt. En koskaan ymmärtänyt, miksi se teki mulle silleen.

Mulla vaan menee helposti hermot, jos aikuinen vittuilee mulle ja tekee kaikesta ison jutun. Tai jos haukutaan pikkulapseksi. Olisi hyvä, jos ensin sanottaisi nätisti. Haluaisin tuntea, että aikuiset hyväksyy mut ja etten olis pelkkä häirikkö. Hyvä opettaja on mun mielestä sellainen, joka ymmärtää huonojakin päiviä, eikä suutu heti kaikesta.

Kehuminen olis mulle tosi tärkeätä, ettei otettais vaan negatiivisia asioita puheeksi, kun ne mä tiedän jo muutenkin. Mulle ei oo väliä, että miten sen positiivisen palautteen antaa, kunhan sitä vaan saisi ja se ihminen oikeasti tarkoittaisi sitä.

Koko yläkoulun ajan tuntui, että mut nähtiin häirikkönä ja että aikuiset piti mua vituttavana ja paskana oppilaana, joka tekee mitä haluaa, eikä noudata sääntöjä. Mutta mua vaan usein turhautti tunneilla ja sitten keksin omasta mielestäni jonkun hauskan idean, joka ei ollutkaan sitä aikuisten mielestä. Saatoin tuoda vaikka leivänpaahtimen kouluun ja laittaa leipiä tulemaan kesken oppitunnin.

Opin parhaiten tekemällä, enkä oikein tykkää istua paikoillani. Hetken aina pystyn, mutta kun tulee tylsää, alan tekemään jotain ihan muuta ja se menee monesti yli. Siitä sitten tulee riitaa opettajien kanssa. Tylsyys tekee mulle levottoman olon, enkä oo vielä keksinyt keinoa, millä sen olon saisi järkevällä tavalla pois.

Seiskaluokka meni silleen, että paiskoin tavaroita ja rikoin paikkoja. Ja kasilla meni vielä enemmän vituilleen, häirintämerkinnät Wilmassa tuplaantui. Niitä tuli päivittäin. Mulle tarjottiin koulupsykologin apua ja kävinkin siellä jonkin aikaa. En huomannut, että siitä olis ollut mulle apua. Luulen, että ainoastaan pienryhmä olis oikeasti auttanut mua siinä tilanteessa. Mun äiti silloin kasilla ehdotti sitä ja kysyi, että olisiko mun mahdollista päästä pienryhmään. En päässyt, kun ei ollut paikkoja vapaana.

Ysillä mut sitten pakotettiin pienryhmään ja koin sen ensin rangaistuksena. Mua vitutti tosi paljon ja aluksi lintsasin sen takia. Jossain vaiheessa lopetin keskellä päivää lintsamisen, kun sopeuduin paremmin. Aamupoissaoloja tuli kuitenkin edelleen, koska aamut oli tosi vaikeita mulle. Pienryhmän opettaja ymmärsi kuitenkin paremmin ja siellä oli helpompi korottaa numeroita. Olisin saanut parempiakin, jos olisin vaan ollut enemmän koulussa.

Jos pääsin ekalle tunnille, toivoin silloin omaa rauhaa. Mun päivät oli vaihtelevia, eikä ollut mitään tiettyä oppiainetta, joka olisi ollut ikävä. Jos sain kesken tuntia häirintämerkinnän ja näin sen Wilmassa, en enää viittinyt edes yrittää. Joskus meni koko päivä siihen, että se asia vitutti mua ja saatoin poistua sen takia tunnilta tai kokonaan koulusta.

Kyllä mulle toisinaan tuli koulussa olo, että oma toiminta meni yli. Vaikka silloin, kun tuli riitaa opettajien kanssa, enkä pyytänyt anteeksi. En oikeastaan osaa pyytää anteeksi sillä tavalla, että tarkoittaisin sitä aidosti.

Kerran esimerkiksi köksässä kävi niin, että olin tekemässä kirjan ohjeen mukaan ruokaa, kunnes ohjaaja tuli sanomaan, että teen sen väärin. Tuli väittely, ja ohjaaja lopulta totesi, että susta ei kyllä ikinä tuu kokkia ja dissasi mua muutenkin. Sen jälkeen opettaja pyydettiin paikalle ja se totesi, että olin tehnyt ruoan oikein. Se ohjaaja poistui vaan paikalta, eikä tilannetta selvitetty koskaan.

Jos mun pitäisi mainita yksi paskimmista koulupäivistä, niin sekin liittyy köksän tunteihin. Mulle tuli riitaa opettajan kanssa ja musta tehtiin lopulta rikosilmoitus. En pystynyt sen jälkeen menemään köksän tunneille koko loppuvuotena, koska asiaa ei saatu koskaan selvitettyä ja mut ymmärrettiin siinä tilanteessa väärin.

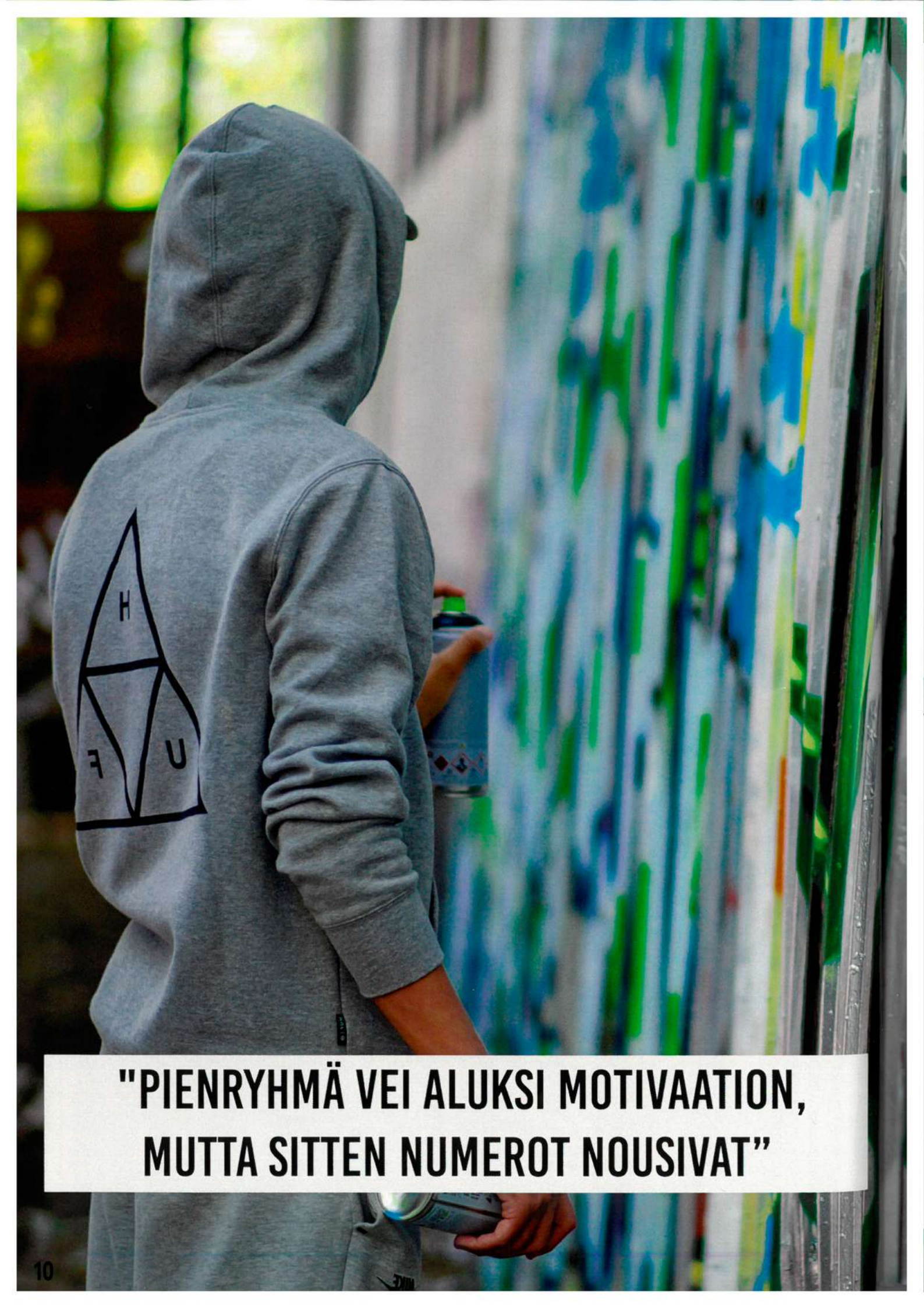
En oikein luota koulun aikuisiin. Opettajat ei oo sellaisia, jotka auttaisi tai olisi kilttejä, kun eihän niihin ehdi tutustua. Mun täytyy oppia tuntemaan aikuinen ensin, ennen kuin voin luottaa. Sen takia pienryhmään siirtyminen ysillä oli jälkikäteen ajateltuna hyvä juttu. Sain numeroita nostettua ja menin myös tutkimuksiin ja sain adhd-lääkkeen. Opettaja huomasi lääkkeen auttavan ja huomasin itsekin, että keskityin paremmin tehtäviin ja puheeseen. Häikkämerkinnät loppui melkein kokonaan ysien kevään aikana, eikä niitä tullut enää käytöksen takia.

Varmaan pahin pelko mulla oli se, että jäisin luokalleni ja kyllä se ainakin jossain vaiheessa oli lähellä. Jos niin olisi käynyt, multa olisi mennyt motivaatio kokonaan. Se menee muutenkin silleen, että mitä parempi fiilis mulla on elämässä, sitä paremmin koulu sujuu. Jos on riitaa opettajan kanssa tai vaikka kotona, se vaikuttaa heti koulupäivään.

Lähden peruskoulusta hyvällä fiiliksellä. Ei tullut ehtoja ja pääsin luokaltani. Veikkaan, että mulla tulee menemään opinnot hyvin, vaikka vielä en voi tietää, miten opettajien kanssa lähtee sujumaan.

Isoin muutos yläkoulun aikana on varmaan käytös opettajia kohtaan. Otin ysillä rauhallisemmin, enkä jaksanut enää tapella niitten kanssa. Vaikka alussa tuli paljon riitaa pienryhmäopettajan kanssa, meidän välit parani loppua kohden.

Poika, 16-vuotta

A person wearing a grey hoodie with a geometric logo on the back, consisting of a triangle divided into four smaller triangles with the letters 'H', 'F', and 'U' inside. The person is holding a spray can and standing in front of a wall covered in graffiti. The graffiti consists of vertical streaks of blue and green paint. The person is seen from the back, and the background is slightly blurred.

**"PIENRYHMÄ VEI ALUKSI MOTIVAATION,
MUTTA SITTEN NUMEROT NOUSIVAT"**

Ekalla luokalla koulu oli vähän liiankin kivaa. Niin kivaa, että melkein joka päivä tuli soitto kotiin, kun tein jotain hölmöä. Olin pienenä vilkas ja mulla oli keskittymisvaikeuksia. Tuntui, ettei opettajat oikein ymmärtäneet sitä. Mun oli tosi vaikea pysyä paikoillaan ja homma meni sähläämiseksi. Ykkös-kakkosella mulla oli sama ope, mutta kolmosella koulu vaihtui ja meidän luokka säilyi osittain samana. Kolmosen ja nelosen aikana meillä vaihtui koko ajan opettaja. Meillä oli oikeasti varmaan kuusi eri opettajaa niiden kahden vuoden aikana ja se oli musta outoa. Koulu ei sujunut silloin kovin hyvin ja muistan kun mun vanhemmat näytti mulle tulostetun nipun kaikista tuntimerkinnöistä, kun niitä oli niin paljon.

Vitosella ja kutosella koulu sujui paremmin, kun ope oli vähän tiukempi. Silloin mä tykkäsin käydä koulua.

Yläkoulun alkaminen ei jännittänyt mua, koska tunsin niin paljon tyyppejä. Omalle luokalle tuli kaikki samat pojat, jotka oli olleet kutosellakin samalla luokalla. Tutustuin pian myös yhteen uuteen luokkakaveriin ja se näkyi erityisesti tuntimerkinnöissä. Se mun kaveri siirrettiin hetkeksi toiselle luokalle, mutta kyllä ne häirintämerkinnät jatkui. En voinut keskittyä, höpötin koko ajan vieruskaverille ja olin puhelimella. Aamut alkoi ihan hyvin, mutta sitten rupes sattumaan ja tapahtumaan, eikä se ollut enää niin kivaa. Se mun kaveri palasi takaisin ryhmään, eikä mikään muuttunut.

Seiskan kevättodistuksen keskiarvo tippui kutoseen. Se oli iso muutos alakoulun todistuksiin. Mutta ei mua silloin koulu niin kiinnostanut. Liikka on aina ollut mun lempiaine ja siitä mulla oli kuitenkin hyvä numero seiskalla. Kasilla ja ysillä se kuitenkin tippui, koska ei tullut oikeen tehtyä mitään niillä tunneilla. Varmaan siksi, kun liikkatunneilla on jotenkin helppoa luistaa. Matikka oli mulle vaikeeta ja siinä on ollut aina haasteita. Nelosella mulle luvattiin siihen tukea, mutta en koskaan saanut sitä. Varmaan siksi, kun opettaja vaihtui koko ajan.

Jos tunnin alussa tuli häikkämerkintä, koko tunti meni pilalle. Siitä tuli fiilis, että se tunti on jo menetetty. Ja etenkin jos tuli omasta mielestä turha häikkä, se jäi vaivaamaan. Jotkut opettajat laittoi sen suoraan, jotkut taas varoitti ensin. Ja joistain tuli fiilis, että ne haluaa laittaa merkintöjä tosi pienistäkin jutuista. Pieniä juttuja on mun mielestä esim. se, jos käyttää huppua tai lippistä tai puhuu pari lausetta kaverin kanssa. Mun häikäät tuli useimmiten välkiltä, esimerkiksi lumipallojen heittelystä, koulualueelta poistumisista ja hissien luvattomasta käytöstä.

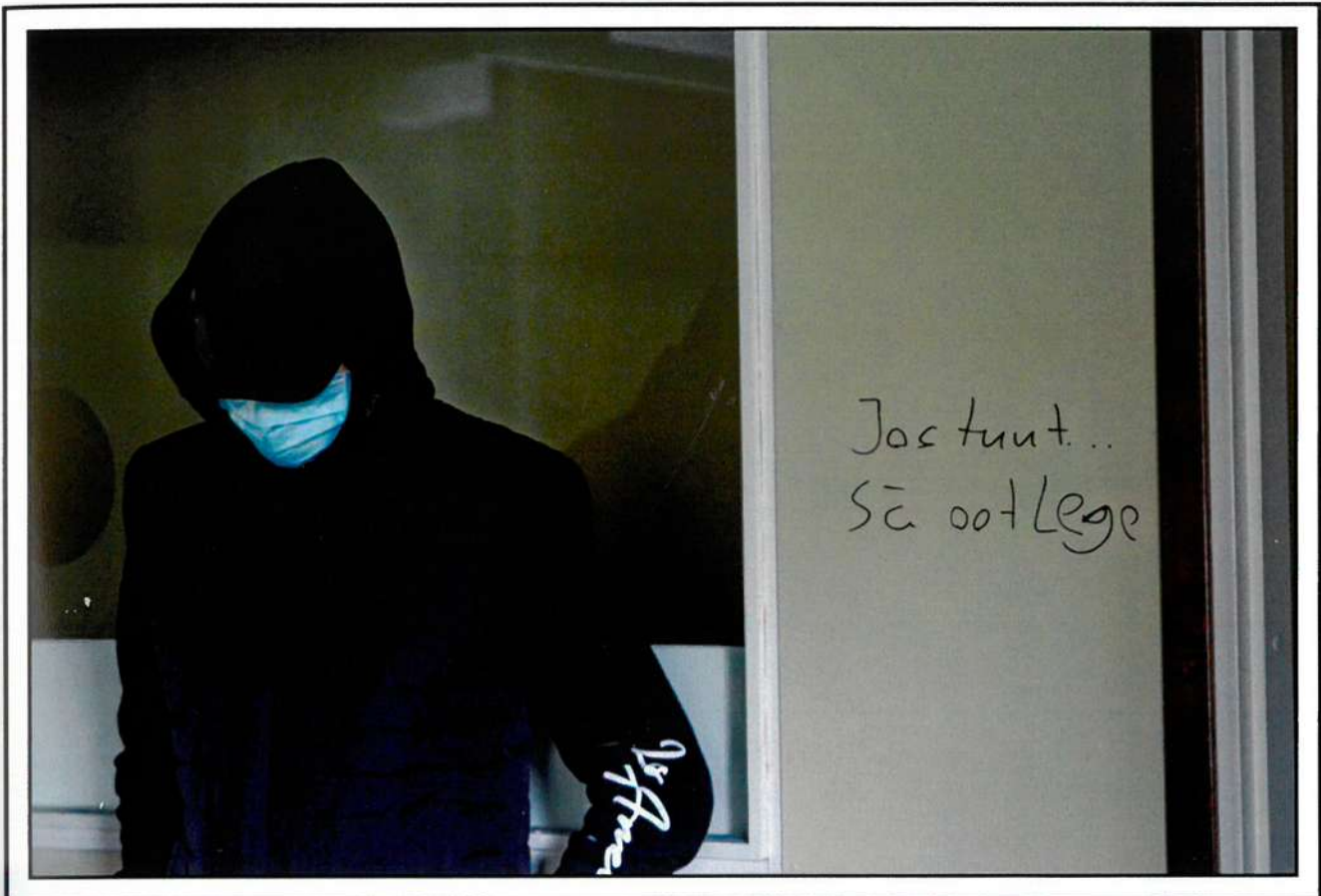
Jos oli ollut tosi huono päivä koulussa ja tullut paljon merkintöjä, en olisi jaksanut kuunnella kotona enää sanomista siitä aiheesta. Silloin jännitti mennä kotiin ja tajusin kyllä itsekkin, että on mennyt huonosti. Silloin vaan toivois, että kotona ymmärrettäis niitä huonompia päiviä, eikä tuntimerkinnöistä tehtäis liian isoa numeroa. Se vaan pahentaa omaa oloa.

Juteltiin joskus kotona siitä, että mun Wilmassa oli paljon huonoja merkintöjä. Mutta sitten jos oli vähänkin hyvä päivä tai edes parempi, niin siitä ei sitten tullut merkintää. Koulun arjessa huomioitiin enemmän epäonnistumisia, kuin onnistumisia.

Ja kyllä välillä tuli sellainen fiilis, että oma toiminta meni liian pitkälle. Yleensä silloin, jos ei totellut yhtään opettajaa ja laitettiin käytävälle. Hyvä opettaja on mun mielestä sellainen, joka kuuntelee oppilaita ja tajuaa, jos on huono päivä. Silloin olisi hyvä antaa olla enemmän itsekseen.

Kasilla mä siirryin pienryhmään ja aluksi se vei multa motivaation. Tuntui, etten pystynyt itse oikein vaikuttamaan siihen pienryhmäsiirtoon ja sen kerrottiin olevan mulle paras vaihtoehto. Mulla piti olla joku koejakso, jonka jälkeen piti arvioida, että jatkanko siinä vai siirrynkö takaisin vanhaan luokkaan. Mutta siihen asiaan ei koskaan palattu sen koejakson jälkeen. Mä olisin halunnut takas vanhaan luokkaan.

Pienluokassa oli kuitenkin paljon rauhallisempaa ja helpompi keskittyä, eikä tunneilta tullut enää häikkiä. Wilmaan rupesi tulemaan onnistumismerkintöjä ja mun numerot nousi. Mulla ei ollut pienryhmässä kavereita, joiden kanssa olisin sählännyt, joten sekin vaikutti omaan käytökseen. Myöhästymisiä oli yhdessä vaiheessa paljon, kun oltiin kavereiden kanssa ihan jossain muualla, kuin tunneilla. Saatettiin vaikka vaan istua aulassa, eikä jaksettu mennä tunneille.

Kotona oli sellainen sääntö, että jos myöhästyin, niin en saa samana päivänä mennä minnekään koulun jälkeen. Sitä sitten tuli noudatettua ja aluksi oli tosi vaikeaa lopettaa ne myöhästelyt, kun siitä oli tullut tapa. Mutta kyllä mä siihen pystyin ja muutokseen tarvitaan aina omaa halua. Se mua myös harmitti, jos näin mun vanhemmat pettyneenä.

Ysillä mulla oli varmaan paras tilanne koko yläkoulun aikana. Koko vuosi meni tosi nopeasti ja yhteishaku jännitti etukäteen. Siinä piti tehdä niin isoja päätöksiä omaan tulevaisuuteen liittyen. Alkusyksystä mulla ei ollut vielä mitään tietoa, että mitä lähtisin opiskelemaan. En ajatellut silleen, että olis pakko hakea samaan paikkaan, kuin kaverit. Omasta mielestäni mulla on kuitenkin hyvä kaveriporukka ja voin olla siinä oma itseni.

On hyvä juttu päästä opiskelemaan. Luulen, että opinnot lähtee menemään hyvin. Mulle sopii paremmin toiminnallisuus, ettei tartte vaan istua pulpetin takana koko päivää.

Yläkoulusta jää hyviä muistoja. Eniten jään kaipaamaan kavereita, joita näin säännöllisesti koulussa.

A silhouette of a person standing in a hallway, looking out a window. The person is wearing a hooded jacket, dark pants, and boots. The hallway has a polished floor and a door in the background. Light from the window creates a bright area on the floor and wall.

**”OON JÄNNITYKSENHAKUINEN
IHMINEN JA SIKSI JOSKUS
VAIKEUKSISSA”**

Ala-asteella tykkäsin käydä koulua ja kaverit sekä liikkatunnit oli parasta. Oon jännityksenhakuinen ihminen ja lapsena tein kaikkea, mitä ei olisi saanut. Kiipeilin ja kävin kielletyissä paikoissa. Mä esimerkiksi pelkäsin korkeita paikkoja, mutta kävin silti katoilla.

Vitosella mun koulumotivaatio muuttui, kun tuli uusi opettaja, josta en pitänyt ollenkaan. Sillä oli jotenkin erilaiset säännöt, eikä tehtävien tekeminen enää kiinnostanut mua. Jos on hyvä opettaja, jonka kanssa tulee toimeen, myös tehtävät haluaa mieluummin hoitaa.

Vitos-kutosella en ottanut apua vastaan kouluhommiin. Sanoin vaan, että osaan ihan itse tehdä. Sähläsin kavereiden kanssa ja jäin kouluhommissa jälkeen. Meillä oli urakoita: piti tehdä tietty määrä tehtäviä viikossa ja silloin aloin tippumaan. Esimerkiksi kielet on olleet mulle aina vaikeita.

Siinä oli varmaan aika monta tekijää, miksi tipahdin. En esimerkiksi päässyt ala-asteella oppimistesteihin, vaikka niitä pyydettiin. Faija ja opettaja sanoi, että saatan jäädä luokalleni. Sitten rupesin tekemään niitä tehtäviä ja lähinnä ajattelin, että kunhan nyt vaan pääsis seiskalle. Mä tein niitä tehtäviä himassa puhelimen avulla.

Pääsin onneksi seiskalle ja yläkouluun oli kiva tulla. Hain ja pääsin muutamien kavereiden kanssa samalle luokalle, mutta pyörin enimmäkseen pari vuotta vanhempien kanssa. Vielä kutosella ajattelin, että hyi saatana, en ikinä koske tupakkaan. Mutta heti kun tulin seiskalle, testasin tupakkaa ja nuuskaa. Ajattelin, että en jäisi siitä kiinni, mutta ei siihen mennyt kuin pari viikkoa. Mä yritin peittää tupakanhajua dödöllä ja muilla hajusteilla. Se vaan meni silleen, että kun poltin ekan kerran, niin halusin heti lisää. Sitten alkoi tulla koulualueelta poistumisia ja jäin kiinni isälle. Multa lähti viikkorahat pois, mutta ostin röökiä sitten vaan velaksi. Kavereille maksoin aina takaisin, mutta en välttämättä muille. Kyllä tupakkaa sai aina hommattua, vaikkei ollut edes puhelinta tai rahaa.

Kutosella aloin tappelemaan ja fyysisen väkivallan käyttämisestä tuli mulle hetkeksi tapa. Hain sillä yläkoulussa jotain asemaa ja halusin olla korkeammalla kuin muut. Sitten alkoi tulla poliisikuulusteluja ja mulle sanottiin, että lähdän seuraavasta tappelusta laitokseen. Silloin sain sen loppumaan.

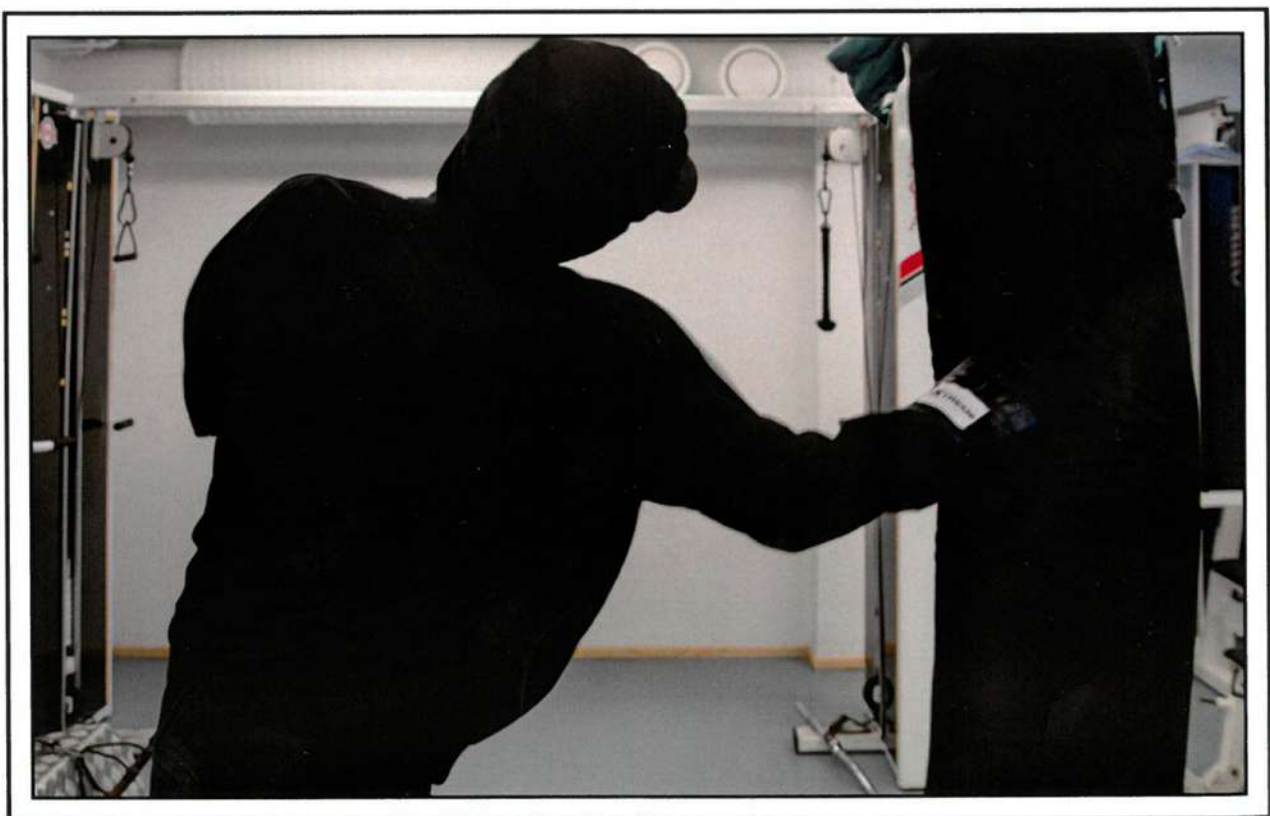
Seiskan lopussa mut siirrettiin pienryhmään. Huomasin heti, että siellä mun koulunkäynti rupesi toimimaan ja opettajakin oli mukava. Kaikki lähti menemään paremmin. Pienryhmäope oli tosi mukava ja osasi asettaa rajat oikealla tavalla.

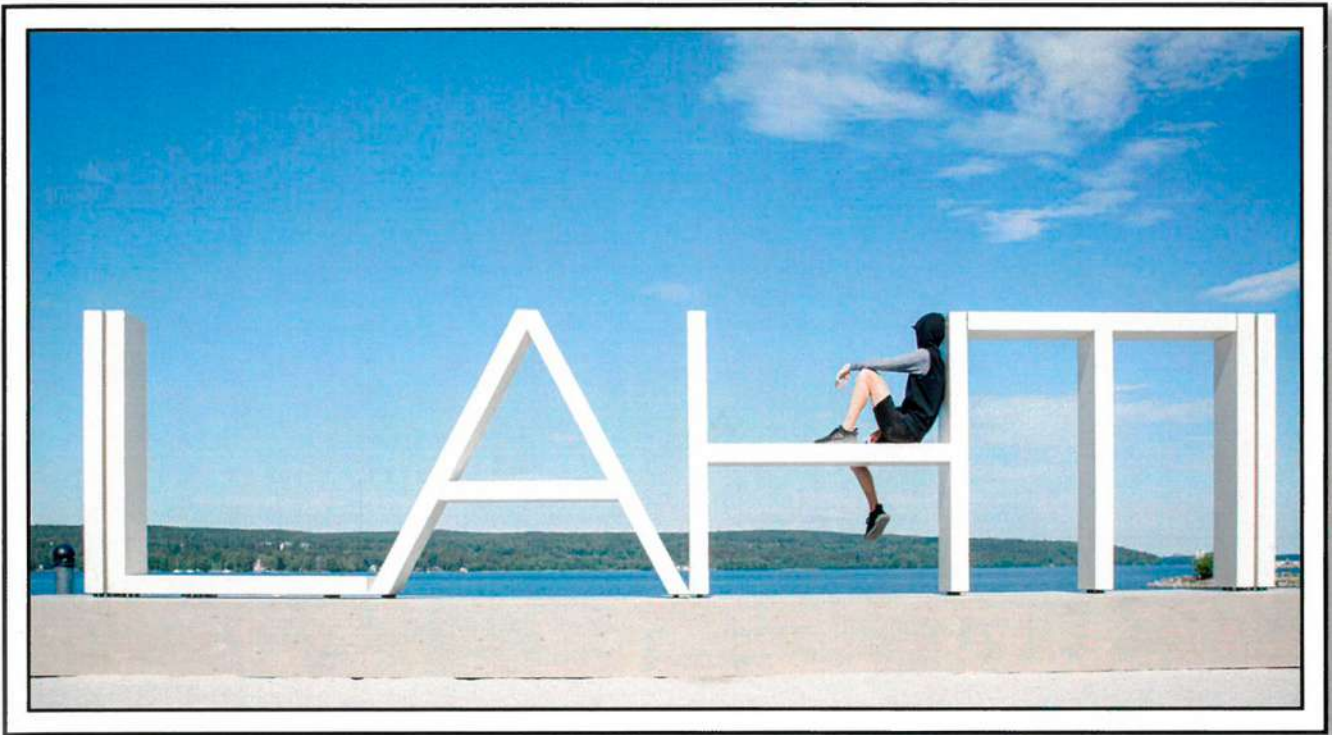
Kasilla siirryin uuteen pienryhmään ja uuden opettajan kanssa oli aluksi vaikeaa. Poissaoloja tuli alkuvuodesta aika paljon, mutta korvasin niitä kuitenkin joka viikko. Häikkiä tuli lähinnä välituntien aikana ja ne oli koulualueelta poistumisia enimmäkseen. Kasin lopussa tuli tunne, että koulu rupesi taas sujumaan. Häikät väheni, eikä mulle tullut enää poissaoloja. Tulin opettajan kanssa paremmin juttuun.

Kasin puolivälin aikaan tajusin, mitä haluaisin lähteä opiskelemaan. Turva-ala kiinnosti mua, mutta olin epävarma, voinko hakeutua sinne. Niihin aikoihin tapahtui niin paljon kaikkea ja tuli poliisijuttuja. Päädyin siitä syystä hakemaan muualle. Ja ehkä se oli parempi ratkaisu, koska oma itsehillintä ei ole sillä tasolla, että turva-ala olisi välttämättä mun juttu.

Mulla oli kasilla tukihenkilö ja tein sen kanssa sopimuksen, että saan yhden hupparin, jos lopetan tupakoinnin. Pystyin olemaan pari kuukautta polttamatta, mutta sitten ratkesin uudestaan. Siitä sitten jonkun ajan kuluttua mä lähdin jalkapalloreissulle Portugaliin ja en enää koskaan kuullut tukihenkilöstä sen jälkeen. Yritin kysellä sen perään, mutta en saanut koskaan vastausta. Se oli ollut mulla noin vuoden ja yhtäkkiä vaan hävisi. Tuli hetkeksi tunne, että hän teki vaan työtään rahan takia.

Ysiluokka mulla meni hyvin. Tein enemmän töitä koulun eteen ja olin aktiivinen tunneilla. Turhat haistattelut jäi vähemmälle ja luulen, että olisin jäänyt luokalleni viimeistään ysillä, jos en olisi päässyt pienryhmään. Tajusin, että vittuilu aikuisille on aika turhaa, koska rauhallisesti puhumalla pääsee parempaan ymmärrykseen.

Jos opettajan kanssa on hyvät välit ja pystyy ottamaan apua vastaan, pienryhmä on hyvä juttu. Mulla on silleen, että jos apua joutuu odottamaan pitkään, en jaksakaan enää odottaa ja en tee lopputunnin aikana enää mitään. Pienryhmässä opettaja on tuttu ja tietää monesti suoraan, missä tarvitsen apua ja neuvoa, ennen kuin tarttee edes kysyä. Ysillä mulle tehtiin oppimiseen liittyviä tutkimuksia. Alkuun ne testit tuntu vähän hassuilta ja yliheloilta, mutta sitten ne muuttui vaikeemmiksi. Mulle jäi vähän epäselväksi, että mitä niistä löytyi. En oo oikeestaan edes miettinyt koko asiaa.

Ennen avun pyytäminen oli mulle vaikeaa, mutta nykyään pystyn sen tekemään. Opin parhaiten tekemällä ja asiat häviää päästä, kun pitää esimerkiksi lukea kokeeseen.

Sillon jos kotona on vaikeeta, se vaikuttaa koulussa olemiseen. Ite en tätä huomannut, mutta opettaja otti asian kerran puheeksi. Faijalla meni seiskaluokan tapahtumien vuoksi luotto muhun ja mulla oli sen jälkeen tosi tiukat rajat. Rikoin siitä huolimatta niitä rajoja ja se vaikutti meidän väleihin. Ei se vieläkaan muhun 100% luota ja en tiedä pystyykö koskaan enää luottaakaan. Oon kuitenkin nyt paremmin noudattanut sen sääntöjä. En vaan hirveesti kerro mun perheenjäsenille omista asioistani tai vaikeuksista. Pystyn puhumaan jotain asioita mutsin ja puolmutsin kanssa, mutta en niillekään kerro kaikkea.

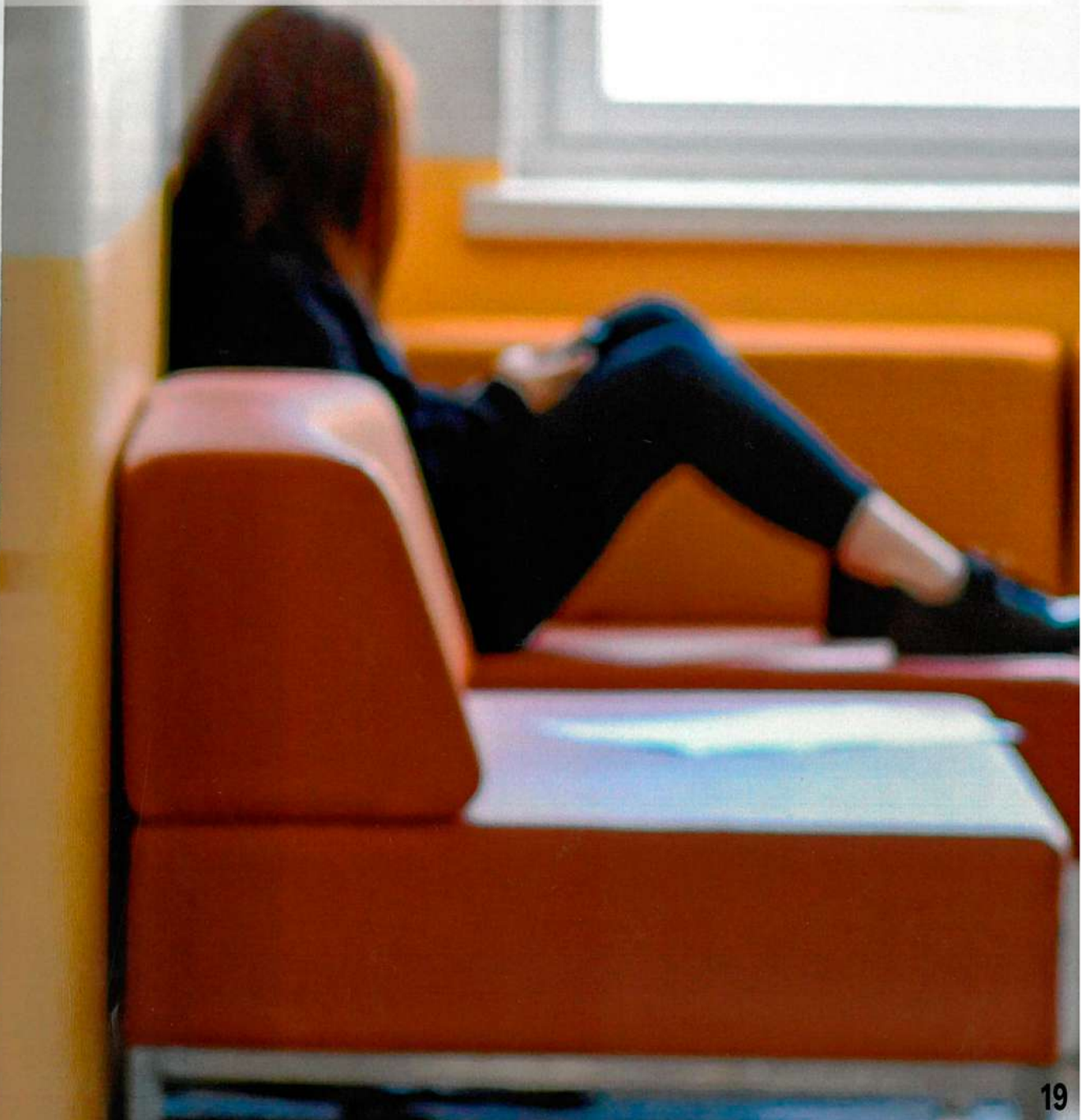
Mulla ei oo mitään isompia ajatuksia siitä, että lähden opiskelemaan. Toivon, että opettajat näkee mut samanlaisena, kuin muutkin oppilaat. Ettei mua katottais heti vinoon, jos teen virheen. Oon tottunut siihen, että aikuisilla on musta joku ennakkokäsitys. Halusin mieluummin lähteä toiselle paikkakunnalle opiskelemaan ja lähinnä sen takia, että tutustuisin uusiin ihmisiin ja olisi enemmän meininkiä. Jos osaan olla nätisti, se ei ole mulle riski ja pystyn nykyään sanomaan ei sellaisille asioille, jotka ei oo fiksuja. Oon oppinut miettimään eri tavalla seuraamuksia, mutta edelleen rahalle on vaikea sanoa ei.

Tuntuu, että mun asiat lähtee menemään hyvin. Sain ysin lopussa stipendin siitä, että olen kasvanut vuoden aikana paljon henkisesti.

**”EN TIEDÄ, ONKO MULLA
ASENNEONGELMA VAI
KESKITTYMISHÄIRIÖ”**

Koulunkäynti on ollut mun mielestä aina kivaa. Oon sosiaalinen ihminen ja tykkään nähdä siellä kavereita. Mulla on koulussa yleensä energinen ja hyvä fiilis, eikä mulla ole ongelmia oppimisessa. Sisäistän asiat nopeasti ja opin parhaiten tekemällä. Ongelma on vaan siinä, että mä en pysty keskittymään. Kun opettaja puhuu tunnilla, mulla menee toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos. Kun katsoo mun kouluvihkoja, ne on täynnä piirustuksia, eikä muistiinpanoja. En osaa olla läsnä opetuksessa. Havahdun usein kellojen sointiin ja tajuan, että piirtelin taas vihkoon koko tunnin, tai selasin puhelinta.

En tiedä, onko mulla asenneongelma vai keskittymishäiriö, mutta kun mun pitäisi istua paikoillaan ja kuunnella, en vaan yksinkertaisesti pysty, enkä jaksa. En ainakaan kovin kauaa. Saatan vaikka lähteä vessaan ja soitella kavereille, että missä meette. Mun on pakko saada liikkua ja saatan myös häiritä sen takia tuntia. Mä en koskaan häiritse tahallani, mutta se mun levottomuus haittaa opetusta. Saatan vaikka pelata ristinollaa tai puhua kaverin kanssa. Mä oon aina yrittänyt olla opettajille mukava ja pyytää anteeksi, jos häiritseen. En oo koskaan ollut mikään vittuilija.

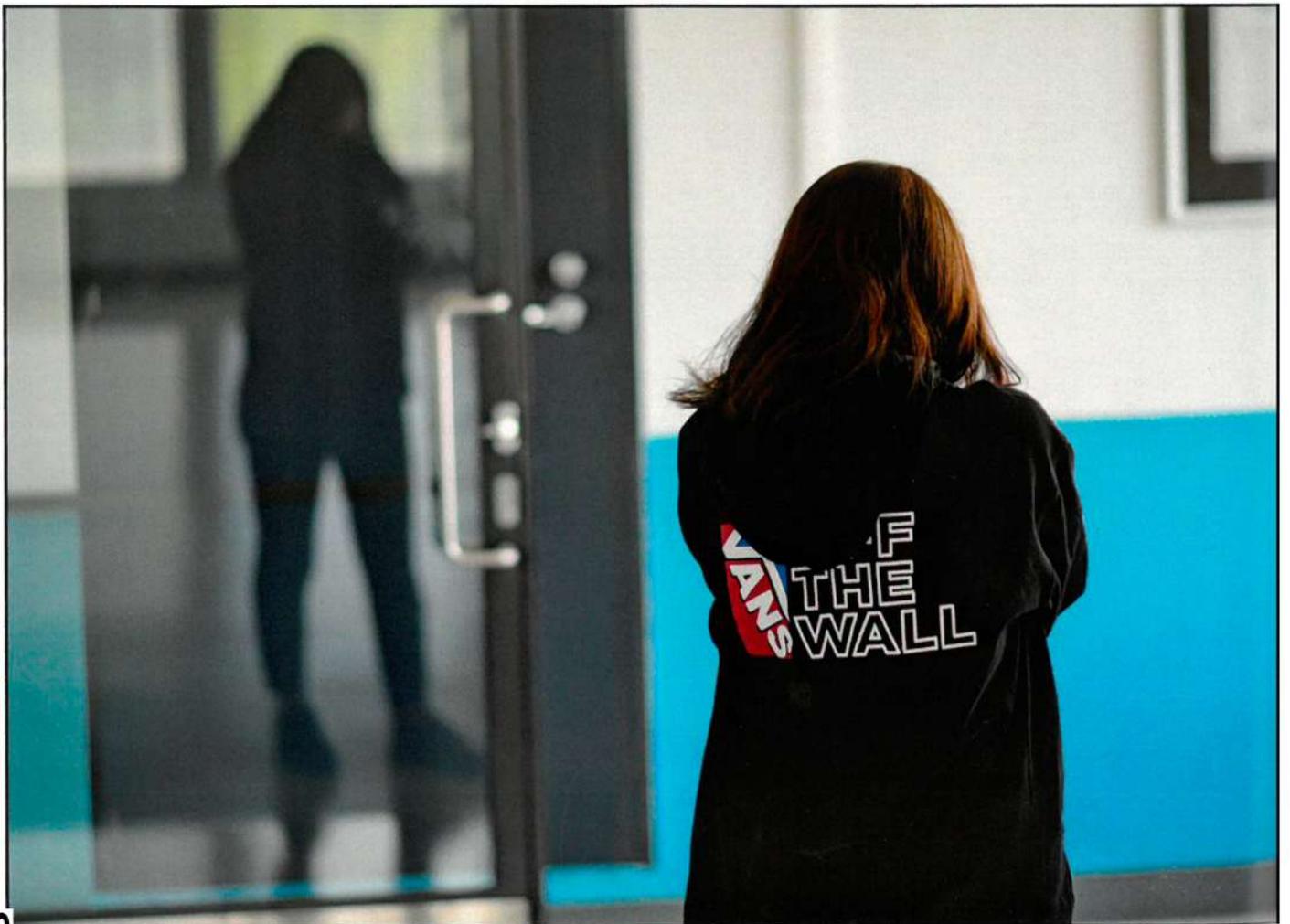

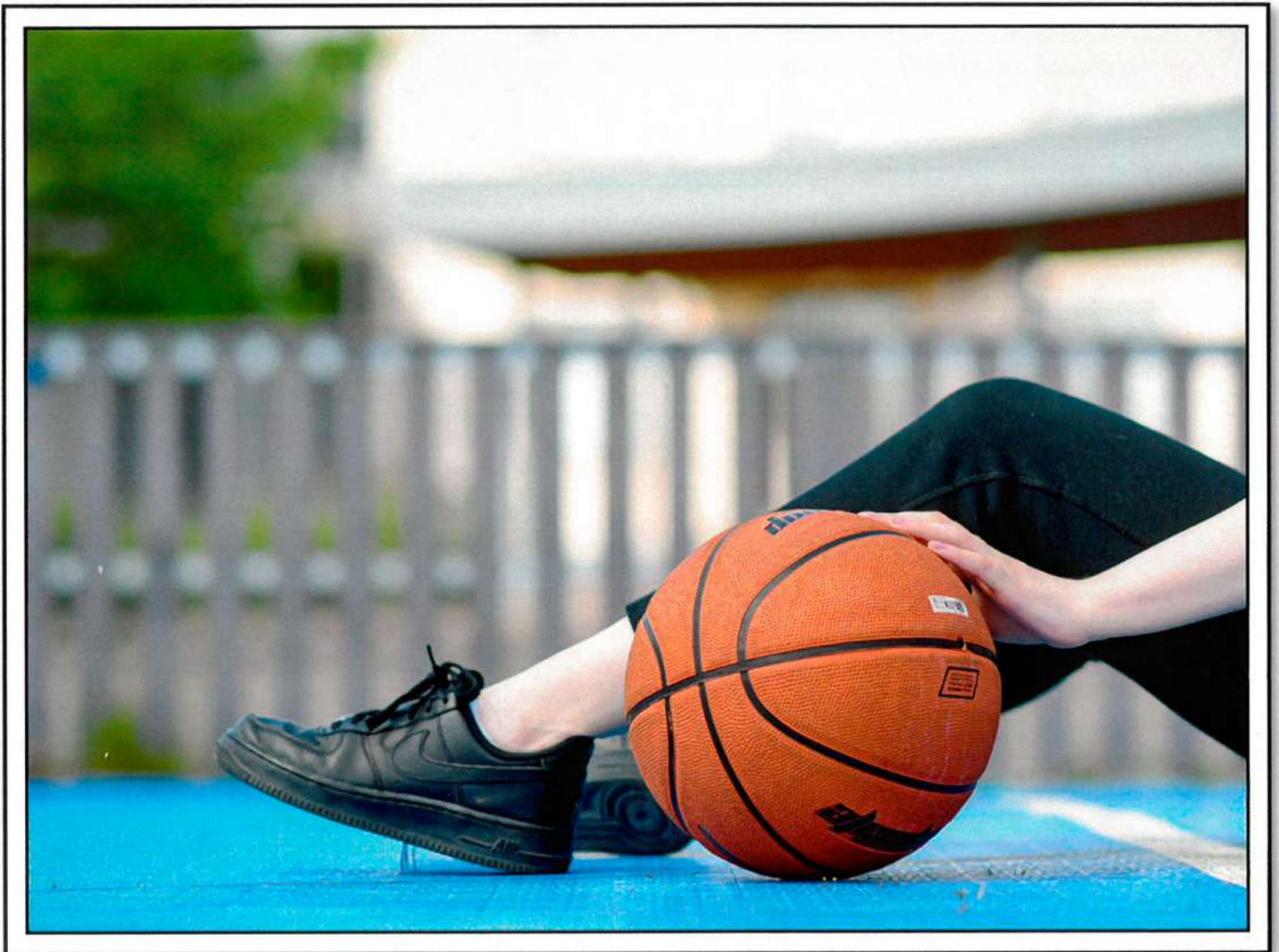
Mut meinattiin laittaa ysin alussa pienryhmään, mutta en suostunut. Ajattelin, että mua katottais jotenkin vinoon. Jälkikäteen ajateltuna mulla saattaisi olla nyt päättötodistus, jos olisin mennyt. Olisin saattanut saada siellä sellaista tukea, jota olisin tarvinnut. Mutta kun oon niin jääräpää.

Ysin etäkoulujakson aikana erityisopettaja sanoi mulle, että voisiko mulla olla keskittymishäiriö? Katsoin mun vanhoja koulutehtäviä ja aloin miettiä asiaa. Sitä ei oo varmaan yleisopetuksessa vaan koskaan tajuttu, kun mulla on niin paljon poissaoloja. Mä en oikeastaan edes halua, että asiaa tutkitaan. Jos tää onkin vaan asenneongelma? Mä en halua, että se keskittymishäiriö olisi osa mun persoonaa, tai että mut määriteltäisi sen kautta.

Opettajat on aina yrittäneet auttaa mua. Luulen, että ne ajattelee mussa olevan potentiaalia, mutta se on vaan mun laiskuudesta kiinni, kun en käy koulua. Ainoastaan se mua ärsyttää, jos mun asioista ja poissaoloista puhutaan silleen, että muutkin oppilaat siinä luokassa kuulee. Se on niin ahdistavaa, että sen jälkeen oon vaan laittanut kuulokkeet korville ja kuunnellut musiikkia lopputunnin. Tän mun tilanteen kauhistelu vie multa vaan motivaation.

Silloin kun mulla on hyvä fiilis itseni kanssa, mun on hyvä olla myös koulussa. Mutta jos on huono olla, se vaikuttaa asenteeseen ja vie motivaation. Joskus riittää, että katson aamulla peiliin ja totean, että voi vittu. Venytän lähtöä niin pitkään, että sinne ei kannata enää mennä. Mulla oli kerran kaveri, joka huomautteli mun painosta ja vaatteista. Että reidet näyttää läskiltä ja oon norsu. Siitä jäi joku kriittisyys itseäni kohtaan ja se vaikutti voimakkaasti kehonkuvaan.

Kutosella mun perhetilanne muuttui siten, että koulunkäynti lähti menemään alamäkeen. Mulla oli niin paljon poissaoloja, että jäin luokalleni. Kun tulin seiskalle, mua ahdisti se fakta, että aiemmat luokkakaverit onkin jo vuotta ylempänä ja yritin vältellä niitä. En tuntenut ketään mun uudelta luokalta, kun tulin seiskalle. Ne oli valmiiksi tiivis porukka ja mä tulin vähän niin kuin ulkopuolisena. Omat perheongelmat painoi taustalla ja mä en oikein ryhmäytynyt siihen luokkaan. Asuin seiskan aikana hetken aikaa muualla ja sekin vaikutti mun koulussa olemiseen. Meidän perhearki oli muuttunut niin voimakkaasti, että mun arjenhallinta kärsi.

Kaveriporukkaan tuli myös muutoksia ja yksi läheinen kaveri muutti pois. Silloin porukka hajosi. Osa rupesi polttamaan ja juomaan. Mä en tehnyt niitä juttuja, joten valitsin mieluummin toiset kaverit. Ne muut tytöt oli nättejä ja itsevarmoja ja sitten olin minä, joka ei meikannut, eikä saanut seurustella. Silti ne aina kehui mua ja mulla oli jotenkin itsevarma olo.

Jossain vaiheessa seiskalla me alettiin skippaamaan tunteja yhden kaverin kanssa. Ja koska kutosella en oikein käynyt koulua, niin huomasin, että yläasteella oli jopa vielä helpompaa lintsata.

Oltiin vilkkaita energiapommeja ja tehtiin kaikkea tyhmää. Koputeltiin luokkien oviin, mentiin varastoon hakemaan huomioliivit, kaadettiin vettä kannusta portaita pitkin ja tiputeltiin vedellä täytettyjä kortsuja rappusista.

Musta tuntuu, että vilkkaisiin tyttöihin suhtaudutaan eri tavalla, kuin poikiin. Pojat saa olla vilkkaita, se on normaalia ja jopa hauskaa. Mutta jos tyttö on vilkas, se koetaan ärsyttävänä ja poikkeavana.

Seiskan ja kasin välisenä kesänä tutustuin ihmiseen, jolla oli tosi räiskyvä persoona. Se käveli mun luo, kun olin just tippunut koulun katolta ja päässyt kipsi kädessä sairaalasta. Ruvettiin pikkuhiljaa liikkumaan enemmän yhdessä ja lopulta ihan päivittäin. Se joi ja poltti ja mäkin aloin. Sen myötä mun kaveripiiri vaihtui ja muutamia läheisiä kavereita hävisi mun elämästä.

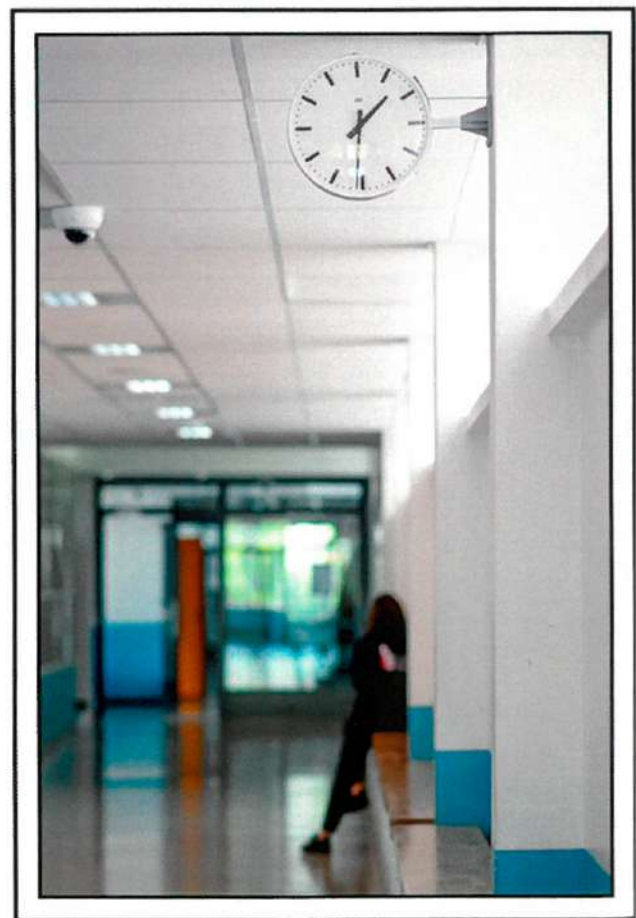
Juominen jatkui ja paheni kesän aikana. Kun kasiluokka alkoi, se oli jo jokapäiväistä. En tajua, miten homma eskaloitui niin lyhyessä ajassa. Koulujen alettua juomista ei pystynyt enää lopettamaan. Tuli ahdistunut olo ja tuntui, ettei oo mitään oikeaa tekemistä, jos ei juo. Siihen meni hullusti rahaa ja varastettiin myös kaupoista juotavaa. Päivät meni rantapuistossa tai jossain muualla, missä meidän ei olisi pitänyt olla.

Sitten mä en käynyt koulussa oikeastaan enää ollenkaan, lintsasin kokonaisia viikkoja. Heräsin milloin sattuu ja saatoin käydä vaan katsomassa kavereita siellä. Halusin pysyä porukassa ja yritin hukuttaa alkoholiin mun perheongelmia ja menetettyjä kavereita. Tosinaan istuin koulun sivuportilla tunteja kavereitten kanssa, menemättä tunneille. Suunniteltiin mitä juotaisiin, mistä saataisiin ja monelta mentäisiin.

Poissaoloihin yritettiin puuttua monelta eri taholta. Juomisen pidin silti tosi hyvin salassa. Siis aluksi: kun se sitten paljastui, en vaivautunut enää salailemaan.

En tiedä, oliko lastensuojelussa tietoa mun ongelmien laajuudesta. Lastensuojeluilmoituksia tehtiin kyllä paljon koulun aikuisten toimesta ja sen myötä lopetin aikuisille puhumisen.

Join koko kasin ajan ja tein tyhmiä asioita. En nähnyt ongelmaa mun käytöksessä. Luulen, että me kaikki haluttiin vaan porukka, johon kuulua. Perhetilanteet yhdisti meitä ja avauduttiin toisillemme kännissä. Selvin päin ei osattua puhua ja siinä oli jotain terapeutista, kun pystyi edes kännissä puhumaan ja itkemään. Kun asioita pystyi jakamaan, tuli parempi olo.

Jossain kohtaan mä jäin kuitenkin ulkopuoliseksi siitä porukasta ja aloin hakeutumaan muiden kavereiden seuraan. Juominen väheni sen myötä reippaasti ja loppui, kun mulla meni välit yhteen kaveriin. Tehtiin niin tyhmä temppu, että mun porukat ei antaneet olla enää yhdessä.

Koulupoissaolot kuitenkin jatkui, samoin perheongelmat. Hukuin ison vuoren alle. Kaikki tekemättömät tehtävät, luvattomat poissaolot ja se, että niitä ongelmia ja tilanteen mahdottomuutta nostettiin koko ajan esille. Kävin koulussa silloin tällöin ja yritin tehdä rästejä. Mun poikaystävä tuki ja kannusti mua paljon, mutta tilanne koulun suhteen oli silti musertava.

Mulle selvisi joululoman jälkeen, etten tuu saamaan päättötodistusta keväällä. Siihen asti olin elättänyt jotain toivoa, mutta sitten luovutin. En käynyt koulussa sitäkään vähää tai tehnyt rästejä. Olin herännyt todellisuuteen, itkin ja olin todella ahdistunut.

Tuntui pahalta kuunnella toisten jatko-opinnoista ja tulevaisuuden suunnitelmista. Mulle tulevaisuus oli iso X. Kaverit kommentoi, että olisit vaan käynyt sitä koulua. Lähimmät ystävät kuitenkin tiesi, mistä mun tilanne johtui ja ymmärsi.

Sossupalavereissa aina kysyttiin, että miten mua voitaisi auttaa? Kyllä mä tiesin, ettei mun asiat oo hyvin. Perhetilanne, mielenterveys- ja päihdeongelmat oli syitä, jotka haittasi mun elämää ja koulunkäyntiä. Kaikki tuntui mahdottomalta, mutta en siltikään halunnut nähdä, että tarttisin apua.

Ajattelin, että mä pärjään. Vähättelin mun ongelmia ja mulla oli jo kolme aikuista auttamassa: tukihenkilö ja kaksi erityisopettajaa. Mua kuormitti nähdä niin montaa aikuista. Kun mä en kertonut kellekään mun ongelmien laajuutta, se ei tuntunut itsellenikään niin isolta. Jos liian kauan välttelee asioiden kohtaamista, ne pakkautuu ja vaikuttaa mielialaan. Kun nauraa ja heittää kaiken vitsiksi, sillä pärjää aika pitkälle.

Tällä hetkellä koen, että mulla on oikeasti mahdollisuus saada peruskoulu suoritettua. Mulla on hyviä kavereita ympärillä ja mulla on ehkä jopa oikeasti tulevaisuuden suunnitelmia.

Muille samassa tilanteessa oleville voisin sanoa, että älä anna toisten suurennella sun urakkaa. Apua kannattaa ottaa vastaan ja hyväksyä se. Mulle avun vastaanottaminen oli vaikeeta, kun se jollain tavalla loi paineita. Että mun täytyy oikeasti tehdä ja kohdata ne asiat, enkä pääse pakoon. Mä pyrin välttelemään asioita viimeiseen asti ja kun ne tuodaan nenän eteen, se tuntuu kauhealta.

Mutta enää mulla ei ole toivotonta oloa. Rästejä on edelleen, mutta tiedän selviäväni niistä. Mulle soitettiin koulusta, että mulla on loppusyksystä mahdollisuus päästä opiskelemaan jatkuvan haun kautta sellaista alaa, joka oikeasti kiinnostaa mua. Se tuntui tosi hyvältä, että mulle soitettiin ja annettiin toivoa.

Kyllä tää tästä, pikku hiljaa, vaikei aina jaksaiskaan.

Tyttö, 17v.

A person with long dark hair, wearing a white and red patterned top and dark pants, is sitting on a light-colored table. They are looking down, and their face is partially obscured by their hair. The background consists of a window with horizontal blinds, through which bright light is streaming, creating a high-contrast scene. The person's shadow is cast onto the table in front of them.

**”YLÄKOULUSSA OLISI AUTTANUT SE, KUN
OLIS OSANNUT SANOA EI”**

Alakoulun ajan koulunkäynti oli kivaa ja sain hyviä numeroita. Olin tunnollinen ja suoriuduin aina parhaani mukaan. Meidän luokalla kaikki tavoitteli täydellisyyttä ja teki töitä koulun eteen. Kaikki halusi päästä opettajan suosioon ja siihen asemaan pääsi siten, että oli hyvä kaikissa aineissa. Siellä oli vähän sellainen armeijameininki.

Kun menin seiskalle, koulunkäynti muuttui ahdistavaksi meidän luokan takia. Mun edelliseltä luokalta siirtyi sinne kuusi oppilasta ja loput oli uusia. Yksi oppilas rupesi hallitsemaan luokkaa ja pojat pyörittivät touhua. Ne ihaili sitä yhtä ja teki, mitä se käski. Ei sen tarvinnut aina edes käskeä, koska pojat yritti päästä sen suosioon. Ne rupes esimerkiksi heittämään muita alentavaa läppää, joka kohdistui enimmäkseen tyttöihin.

Osa opettajista pärjäsi meidän luokalle, mutta osa ei. Keksin tekosyitä ja väitin vaikka olevani kipeä, ettei mun tarttis mennä niitten opettajien tunneille. Erityisesti mua ahdisti, jos piti istua eturivissä ja ne pojat oli takana. Luokan tilanne johti siihen, että mun poissaolot alkoi ja silloin vielä kaikki tekosyyt meni läpi. Mua pidettiin kilttinä tyttönä.

Kokeilin alkoholia ekan kerran seiskalla. Muistan vaan sen, että meillä oli hauskaa. Mutta se meni aika pian yli ja join jo seuraavalla kerralla liikaa. Jäin heti myös porukoille kiinni. Kaveri haki mut rantapuistosta niille ja sen vanhemmat soitti mun porukoille. Kotona tuli huutoa ja multa otettiin puhelin pois. Se ei auttanut ollenkaan ja rupesin vaan juomaan enemmän. Yksi vanha kaveri sanoi, että jos jatkan samalla tavalla juomista, se ei enää halua olla mun kanssa tekemisissä. Silloin mun kaveripiiri muuttui.

Seiskan ja kasin välisenä kesänä join jo päivittäin ja syksyllä koulujen alettua useita kertoja viikossa. Kesken koulupäivääkin saatettiin lähteä ostamaan juotavaa. Ei keksitty vapaa-ajalla muuta tekemistä, kuin se juominen. Kummasti sitä rahaa aina jostain löytyi, kun oli pakko. Kukaan aikuinen ei siltikään tiennyt, miten paljon mä join. Sen pystyi peittelemään aika hyvin, enkä mä itse nähnyt asiassa aluksi edes ongelmaa. Juominen oli mulle hauskanpitoa, mutta myös pakokeino. Oon sellainen, että unohdan ja pyyhin ikävät asiat helposti mielestä. Enkä mä halunnut tajuta ja kohdata mun ajatuksia, sen takia se juominen meni usein yli.

Kasilla meidän luokka muuttui ja rauhoittui, mutta en pysynyt enää kärryillä, kun poissaoloja alkoi olla niin paljon. Ryhmätyöt ahdisti, kun en ollut enää kenenkään kanssa tekemisissä. Olin ollut niin paljon pois, etten kuulunut enää siihen ryhmään. Poissaoloja alkoi silloin seiskalla kertymään ja yllättävän nopeasti homma meni siihen, että olin vaan muutaman tunnin koulussa päivisin. Himassa mun poissaoloihin yritettiin kyllä saman tien puuttua, mutta kun ei se auttanut mitään.

Porukat yritti esimerkiksi sellaista, että jos olin lintsannut koulupäivän aikana, en olisi saanut jäädä koulun jälkeen minnekään. Kodin säännöillä ja rajoituksilla ei ollut mulle kuitenkaan merkitystä, enkä noudattanut niitä. Kyllä koulukin puuttui mun luvattomiin poissaoloihin siitä alkaen, kun niitä tuli ekat kymmenen tuntia. Neljänkymmenen kohdalla tehtiin lastensuojeluilmoitus. Mua ei hetkauttanut se lastensuojeluilmoitus. Ainoastaan se, mitä porukat siihen sanoo.

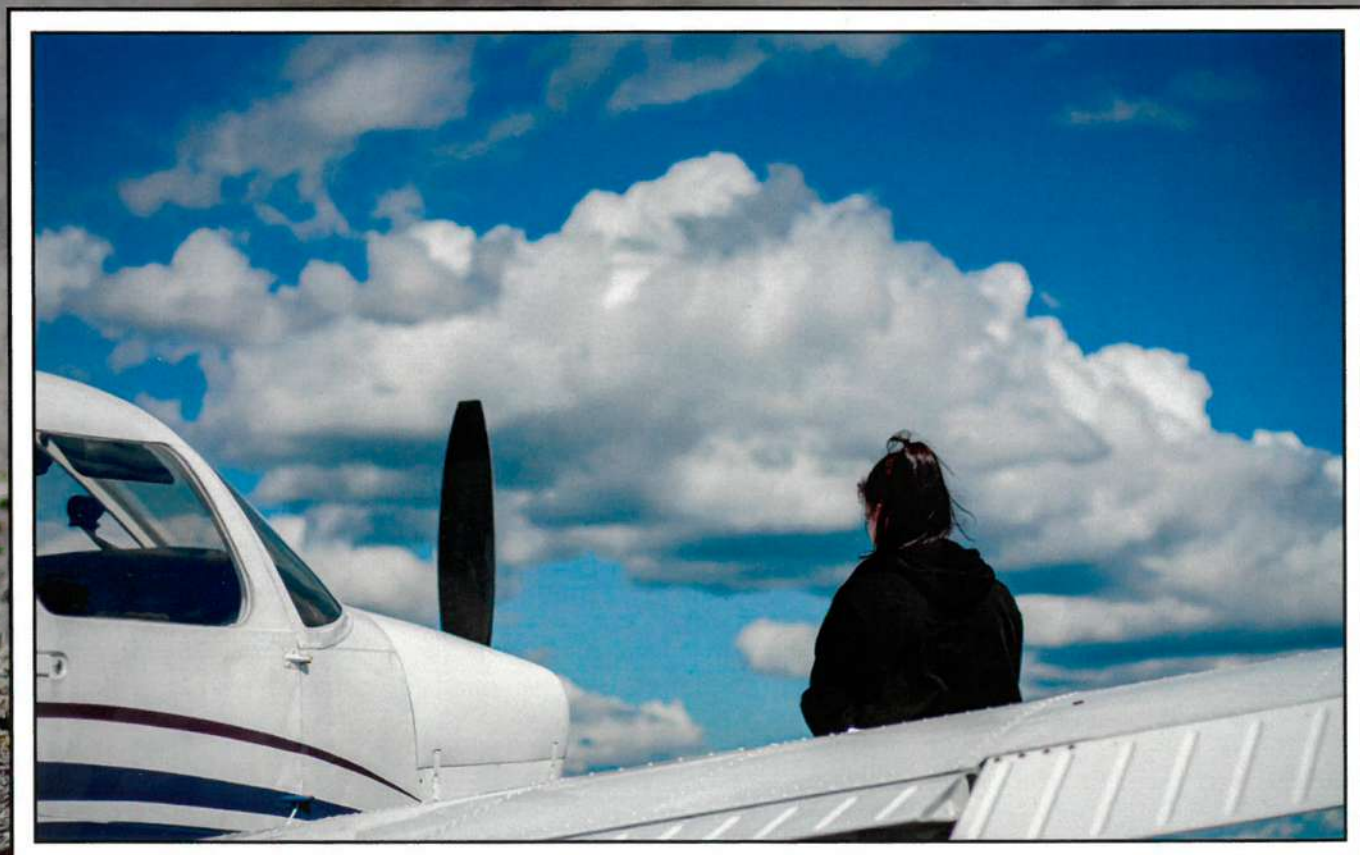
Lastensuojeluilmoituksesta ei kuitenkaan seurannut mitään, vaikka niitä tehtiin lisää. Oli palavereja ja koitettiin miettiä, mikä mun koulunkäyntiin auttaisi. Luokanvalvoja yritti kovasti puuttua poissaoloihin, mutta kaverit vei mua enemmän kuin sen sana.

Silloin kun nuorelta kysytään, että mitä asialle voisi tehdä tai miten aikuiset voisi auttaa, ei siihen osaa varmaan kukaan vastata. Eikö ennemminkin aikuisilla pitäisi olla keinoja ja ajatuksia, joita sille nuorelle voisi ehdottaa? Kun ei mulla ollut motivaatiota mihinkään ja niitten poissaolojen takia en halunnut olla enää ollenkaan koulussa. En halunnut olla siinä luokassa.

Jatkuva lintsaminen heikensi kotona entisestään välejä. Lopulta kävi niin, että porukat ilmoitti, että kolmen päivän päästä lähtee lento ja nyt käydään ostamassa sulle matkalaukku. Mä kysyin, että onko tää joku läppä? Ei se ollut ja ne näytti lentoliput. Mut lähetettiin kuukaudeksi sukulaisen luo toiseen maahan ja sillä hetkellä musta tuntui tosi paskalta. Että mut laitetaan vaan pois. Se tuli niin yllättäen.

En ollut matkustanut aikaisemmin lentokoneella. Mua pelotti ja jännitti. Mutta siellä oli ihania lentoemäntiä, jotka oli empaattisia. Ulkomaan päädyssä englantia puhuva ihminen otti vastaan, siis joku lentokenttäopas. Mietin vaan, että mitähän tästäkin tulee.

Tarkoitus oli, että teen siellä ulkomailla tehtävälistan mukaan kouluhommia. Sain tehtyä niitä ihan hyvin alkuvaikeuksien jälkeen. Kun arki alkoi muodostumaan ja sain puhua kavereitten kanssa puhelimesta, se teki kaikesta helpompaa. Kuukausi tuntui silti tosi pitkältä ajalta. En ollut sinä aikana porukoiden kanssa oikeastaan ollenkaan tekemisissä, olin niin vihainen. Mua suututti siinä asiassa kaikki ja se vihantunne jotenkin jäi. Mut lähetettiin ulkomaille, koska porukat ajatteli, että täällä ei mikään enää onnistu tai toimi. Se oli varmasti aika viimeinen keino niille.

Kun pääsin kuukauden jälkeen himaan, lähdin saman tien menemään. Tulin kyllä yöksi takaisin, mutta olin koko ajan jossain, kun en halunnut olla kotona. Siellä ulkomailla olin ollut kuukauden juomatta ja polttamatta, mutta Suomessa sama meno jatkui. Jouduin putkaan ja olin sen jälkeen kuukauden kotiarestissa. Teki vaan mieli hakata seinää, kun ahdisti niin paljon. Sen putkareissun jälkeen tuli tunne, että nyt on varmaan mennyt yli.

Mun koulunkäynti ei parantunut sen kevään aikana. Mentiin kavereiden kanssa vaan tosi paljon myöhässä tunneille, ettei tulisi poissaoloja, vaan pelkkiä myöhästymismerkintöjä. Me ajateltiin silleen, että parempi mennä myöhään kuin ei ollenkaan. Moni opettaja oli siitä eri mieltä ja ajatteli, että mieluummin oltais voitu olla koko tunti pois.

Kasin päättötodistuksessa numerot oli tippuneet tosi reippaasti ja siellä oli useita vitosia. Esimerkiksi uskonto oli seiskalla vielä ysi, kasilla vitonen. Mulla ei oo koskaan ollut mitään oppimisvaikeuksia, vaan numeroiden laskeminen johtui runsaista poissaoloista. Eihän mua pystytty arvioimaan, kun en käynyt koulussa. Luokanvalvoja ehdotti pienryhmään hakemista ja se oli mulle ok.

Kasi- ja ysiluokan välinen kesä meni melko rauhallisesti. Päätettiin porukalla vähentää juomista kun tajuttiin, että rahat on loppu ja elämästä ei tuu sillä tavalla mitään. Kaveri joutui silloin laitokseen, niin sekin varmaan vaikutti. Vietin enemmän aikaa kotona. Kyllä muakin on usein uhkailtu sillä, että mut laitetaan laitokseen. Mutta en mä koskaan ajatellut, että niin kävisi oikeasti.

Ysiluokan alussa siirryin pienryhmään. Se oli vitun pelottavaa, kun en tuntenut sieltä ketään. Olin aluksi tosi yksin ja mun perusajatus oli, että ei noi muut kuitenkaan halua mua sinne. Jättäydyin taka-alalle. Mutta sitten tapahtui jotain ja aloin ottamaan ekaa kertaa elämässäni oma-aloitteisesti kontaktia muihin ja tutustumaan. Se oli mulle tosi vaikeeta. Mutta en mä olis siellä selvinnyt, jos en olis tutustunut ihmisiin. Sen kokemuksen myötä oon oppinut olemaan vähän sosiaalisempi ja opetellut sanomaan mielipiteitä ja ajatuksia ääneen. Pienryhmässä uskalsin sen tehdä, koska siellä ei ollut mahdollisuutta siihen, että joku oppilas hallitsisi.

Ysin syksy meni vaihtelevasti. Aluksi tuli poissaoloja, kun olin yksin luokassa ja se ahdisti. Kun tutustuin ihmisiin, poissaolotkin väheni. Joululoman jälkeen tuli taas joku notkahdus ja mulla oli joka päivä poissaoloja. Siihen alkoi taas tottumaan, että tulee vasta puoliilta päivin kouluun.

Pienryhmässä poissaoloihin puututtiin tosi aktiivisesti ja tarjottiin kaikkea mahdollista apua. Ja kun on vaan yksi opettaja, siihen oppii luottamaan ja meille sattui vieläpä aidosti hyvä opettaja. Se halusi oikeasti auttaa; ei velvollisuudesta, vaan siksi, että se tuntui oikeasti välittävän meistä oppilaista. Silloin on paljon helpompi ottaa apua vastaan, kun huomaa, että opettaja haluaa aidosti auttaa ja miettii oppilaan etua. Siihen meni silti varmaan puoli vuotta, että opin luottamaan opettajaan.

Kevätlukukaudella tajusin vasta ihan viime tipassa, että minne hakisin opiskelemaan. Yhteishaku oli mulle tosi vaikea monestakin syystä. En ollut ensinnäkään varma, että pääsenkö peruskoulusta. Tai siitä, voiko mun numeroita ikinä saada nostettua niin paljon, että pääsisin sinne kouluun, minne haluan. Halusin myös päästä muuttamaan pois kotipaikkakunnalta. Samaan aikaan pelotti ajatus siitä, että entä jos haen johonkin kauemmas opiskelemaan ja jäänkin yksin. Tai että mitä teen, jos koulu ei alakaan sujumaan ja tipahdan.

Lopulta luovuin niistä ajatuksista ja hain opiskelemaan sellaista ala, mikä mua on aina kiinnostanut. Mua auttoi yhteishaun aikana eniten se, että juttelin asiasta muiden kanssa ja karsin suoria ei-vaihtoehtoja pois.

Sitten me tehtiin opettajan kanssa suunnitelma, että mitä me voidaan tehdä numeroiden nostamiseksi ja yritin siinä parhaani.

Kun sain päättötodistuksen käteen, niin katsoin heti ekana, että onko kaikki oikeesti suoritettu. Keskiarvo oli sellainen mitä odotinkin ja numerot oli nousseet. Oli helpottava tunne, ettei ollut ihan niin paskat numerot, mitä olis voinut.

Tällä hetkellä en halua vielä edes miettiä syksyä ja opiskelua. En ole edelleenkään varma, että teinkö oikean ratkaisun. Stressaan sitä, kun pitää muuttaa uuteen kaupunkiin ja tuli joku yksinjäämisen pelko. Pahinta olis se, että seisaisin koulun käytävillä yksin, enkä saisi kavereita. Kun se vaatii taas sen, että poistun omasta kuplasta ja otan kontaktia muihin.

Toisaalta mun fiilikset vaihtelee paljon. Joinain hetkinä odotan tosi innokkaasti kotoa muuttamista ja uutta koulua. Sitten alkaa taas stressaamaan. Kohta oon isommassa kaupungissa, eikä siellä ole opettajilla enää samanlaista mahdollisuutta panostaa oppilaisiin yksilöinä. Enkä mä usko, että mulle muodostuu koskaan enää samanlaista suhdetta kenenkään opettajan kanssa, siis että mua oikeasti autetaan.

Kyllähän mullekin tarjottiin yläkoulun aikana kaikenlaista tukea. Pienryhmään siirtyminen ja se opettaja on olleet kuitenkin isoin apu.

Mun kaverit kyseenalaistaa sen alan, jonne hain, eikä usko, että mä pystyn niihin opintoihin. Ne ihmettelee, että miten sain edes päättötodistuksen. Mutta opettaja uskoi muhun ja luotan mieluummin siihen, että se tuntee mun osaamisen.

Ei sillä oo lopulta edes väliä, mitä muut ajattelee. Sen tietää itse parhaiten, mihin pystyy. Ja mä tiedän, että jos haluan panostaa johonkin, niin pystyn sen tekemään.

Jälkikäteen ajatellen yläkoulussa olisi auttanut se, kun olisi osannut sanoa ei. Mä en osannut ja asiat meni, miten meni. Olin seiskalla kiltti ja hiljainen tyttö, joka istui luokan nurkassa. Pitäis vaan kuunnella omaa järkeä, eikä muiden sanomisia.

Ja sitten jos asiat menee pieleen, se ei auta, jos aikuiset huutaa. Neutraalilla tavalla keskustelu toimii parhaiten, ei hyökkääminen ja syyttäminen.

Uudessa koulussa on se hyvä, ettei kukaan tunne mua ja saan uuden alun. Siihen mä paikkakunnan vaihdoksella pyrin. Kukaan ei tiedä siellä mun historiaa.

Uuden historian haluan rakentaa niin, että mut ajatellaan opiskelijana, joka tekee töitä koulun eteen. Etten olekaan enää mikään laiska paska.

Tyttö, 16 v.

**”TÄRKEINTÄ TYÖSSÄNI ON
NUOREN KOHTAAMINEN”**

Pienryhmän opettajana tykkään siitä, että voin aidosti tutustua oppilaisiin ja nuoren kohtaamiseen on aikaa. Pienryhmien aikuiset välittävät oppilaistaan ja ovat sitoutuneet siihen, että oppilaat saavat tarvitsemansa tuen ja avun, jotta koulunkäynti yläkoulussa ja myös jatko-opinnoissa sujuisi. Onneksi kuntamme päättäjät haluavat panostaa lapsiin ja nuoriin. Täällä ollaan ymmärretty, että kaikille yleisopetuksen isot ryhmät vaihtuvine opettajineen ja luokkatiloineen eivät vain sovi.

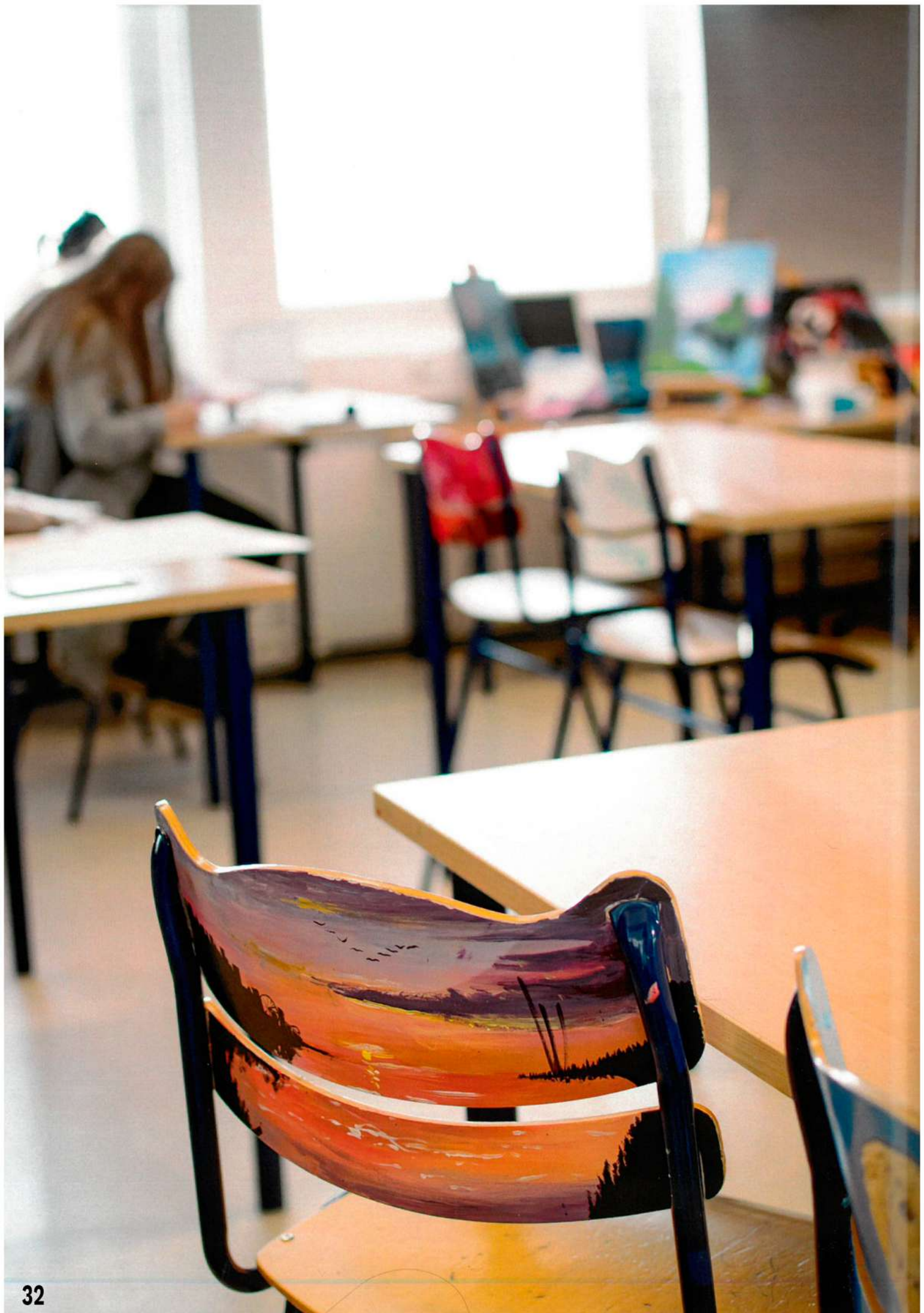
Pienryhmään päästään, ei jouduta. Niissä opiskelee todella monenlaisia oppilaita erilaisissa elämäntilanteissa, eli ei ole olemassa "tyypillistä pienluokkalaista". Tuen tarve voi liittyä oppimiseen, tunteiden hallintaan, käyttäytymiseen, kuormittavaan elämäntilanteeseen tai vaikkapa toiminnanohjaukseen.

Pienryhmä on oppilaalle hyvä silloin, kun hän tarvitsee vahvaa tuttujen aikuisten tukea saadakseen koulussa onnistumisen kokemuksia ja voidakseen suhtautua omaan tulevaisuuteensa myönteisesti ja luottavaisesti.

Lähtökohtaisesti oppiminen edellyttää turvallista ja rauhallista oppimisympäristöä ja on aikuisten tehtävä taata sellainen. Aikuisten tehtävä on myös vahvistaa osallisuutta, luottamusta ja toiveikkuutta, koska ne edistävät hyvinvoinnin lisäksi myös oppimista.

Jokainen oppilas tulee luokkaan huolineen, murheineen ja vaikkapa läheistensä kokemuksia tai ajankohtaisia uutisia miettien. Osa pystyy pyyhkimään mielteensä taka-alalle, mutta osa ei vain kykene keskittymään opiskeluun ennen kuin asia on jollain tavoin käsitelty ja ehkä löydetty siihen yhdessä ratkaisu. Joskus riittää se, että oppilas vain kertoo asian koko ryhmälle tai vain aikuiselle ja siitä keskustellaan hetki. Joskus taas aikuisten pitää hankkia asiasta lisätietoja ja luvata, että koittaa selvittää tai löytää jonkinlaisen avun tai ratkaisun mieltä painavaan asiaan.

Ajattelen, että opettajan tehtävä on löytää nuorelle joku aikuinen, johon nuori voi luottaa ja puhua. Olen onnekas tai sitten vaan sitkeä, mutta olen aina saanut oppilailleni apua, kun olen sitä pyytänyt. Se on tällä paikkakunnalla mahtavaa, että koulumaailmassa on monenlaisia aikuisia, jotka voivat tukea nuorta. On opettajia, oppilashuollon henkilökuntaa ja nuorisotyöntekijöitä.

Useimmiten aikuinen huomaa, että oppilaita mietityttää joku asia ja hyvin harvoin sitä ei kerrota, jos aikuinen on aidosti kiinnostunut ja hänellä on aikaa kuunnella. Suurin osa ongelmista johtuu kohtaamattomuudesta ja siitä, että väärinkäsityksiä ei selvitetä.

Hyvä yhteistyö kodin kanssa on myös äärettömän tärkeää. Toimiva vuorovaikutus kodin ja koulun välillä tuo tunteen siitä, että meillä on yhteinen päämäärä ja se on aina nuoren etu. Joskus opettaja voi toimia ikäänkuin sillanrakentajana nuoren ja vanhempien välillä. Kaikki vanhemmat haluavat kuulla lapsistaan hyviä ja myönteisiä asioita ja ope voi auttaa nuorta ymmärtämään, miksi vanhemmat joutuvat esimerkiksi rajoittamaan lastaan. On tärkeää kertoa koteihin myönteisiä asioita nuoresta, vaikka niitä ikäviäkin puheluita pitäisi välillä soittaa.

Saan onnistumisen kokemuksia työssäni esimerkiksi siitä, kun oppilas alkaa luottaa itseensä ja ennakkokäsityksistään huolimatta tajuaa osaavansa ja oppivansa jotain sellaista, mitä on aiemmin pitänyt jopa mahdottomana. Usein se edellyttää sitä, että löytyy oppilaalle paras mahdollinen opiskelutapa ja sopiva taso, jolta lähdetään liikkeelle. Kun käsitys itsestä oppijana vahvistuu, lisääntyvät sinnikkyys ja halu yrittää. On myös mahtavaa huomata, että nuori alkaa luottaa opeen ja erimielisyydet ja väärinkäsitykset saadaan selvitettyä ilman suurta riitaa tai suurta tunnekuohua.

Parasta on kuitenkin se, että kevätjuhlapäivänä luokasta astelee ulos fiksumpi, osaavampi, harkitsevampi, rehellisempi, tasapainoisempi ja tulevaisuuteensa positiivisemmin suhtautuva nuori kuin luokkaan syksyllä on tullut.

Silloin koen työssäni väsymystä, jos en voi vaikuttaa siihen tarpeeksi tai en voi tehdä sitä omien arvojeni mukaan. Arvoilla tarkoitan vaikkapa sitä, että on liian kiire, oppilaan kohtaamiselle ei ole aikaa tai ei ole riittäviä keinoja vaikuttaa ikävään ilmapiiriin tai vaikkapa kiusaamiseen.

Monen ulkopuolisen on ehkä vaikea ymmärtää sitä, etteivät murrosikäiset väsyä, mutta lisääntyvä byrokratia, kirjaamisvelvoitteet, koululle ulkopäin asetetut kohtuuttomat vaatimukset tai paineet tuntuvat välillä todella raskailta. Oppilaat ovat yläkoulun open työssä parasta, enkä kai koskaan ole nuoriin väsynyt.

Nuorelle täytyy antaa joka päivä uusi mahdollisuus ja nähdä hänessä hyvät puolet ja mahdollisuudet.

”Pienryhmäope”

HEINOLAN NUORISOPALVELUT 2021

Toimittanut: Hanna Tuomikoski/Heinolan nuorisopalvelut

Taitto: Miska Kelloniemi

Kansikuva: Arttu Kivimäki

Tekstit: projektin nuoret ja Hanna Tuomikoski

Kuvat: projektin nuoret, Minna Koskinen,

Hanna Tuomikoski ja Miska Kelloniemi

Piirustukset: Joanna Putkonen

"Koko yläkoulun ajan tuntui, että mut nähtiin häirikkönä ja että aikuiset piti mua oppilaana, joka tekee mitä haluaa, eikä noudata sääntöjä. Mutta mua vaan usein turhautti tunneilla ja sitten keksin omasta mielestäni jonkun hauskan idean, joka ei ollutkaan sitä aikuisten mielestä.

Tylsyyt tekee mut levottomaksi, enkä oo vielä keksinyt keinoa, miten sen olon saisi järkevällä tavalla pois."

Heinolan nuorisopalveluiden koulukokemusprojektissa viisi nuorta avaa ajatuksiaan koulupolustaan. Mistä motivaatio syntyy? Miten tulin kohdatuksi ja nähdyksi? Miten omaa suuntaa voi muuttaa?

HEINOLAN NUORISOPALVELUT

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ

09/2021
www.ifolor.fi
04191926101 -024-00

036

30

